

Oglaši, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Novce predbrojbu, oglaši itd. Šalje se naputnicom ili polozacatom post. štedionice u Beču za administraciju lista u Pulu.

Kod narube valja točno označiti ime, prezime i najbolju poštu predbrojnika.

Tko list na vremenu ne primi, neko to javi odgovarajuću u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poština, ako se izvana napiše »Reklamacija».

Cekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare br. 38

Odgovorni urednik Jerko J. Mahulja.

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nosloga svoj polkvarat“. Naroda poslovica.

NAŠA SLOGA

Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Glauca 1.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Nedeljani dopisi se ne vraćaju ne podpisani na tiskaju, ne strankirani na primaju.

Predplata na poštarnicu stoji 10 K u tisuće, } nagodinu 5 K za sečku, } ili 5 K 5—, odnosno 2-20 n. pol godine.

Ivan carevina više poštara Plaća i ututuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h, zaostali 20 h, koli u Puli tolj Ivan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari Laginja i dr. Via Glauca br. 1, kamo neka se naslovljaju svakim predplatnikom.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Treštu

Poziv na predplatu!

Evo je prošlo i prvo polugodište a da mnogi naši predplatnici nisu poslali predplate. Imade ih dapače mnogo i mnogo takovih, koji nisu poslali predplate ni za lanijsku godinu.

Podsjećamo ovime sve naše cienji, predplatnike, da urede svoje račune sa upravom i pošalju predplatu, a one okorje dužnike opominjemo, da podmire predplatu, da ih ne zateče jednoga danni sudbeni poziv za podmirenje predplate, što će im prouzročiti veće troškove. Kad takovi nemaju toliko savjeti i duševnosti, da je nepošteno držati list a neplaćati ga, s takovima ne čemo ni mi imati nikakog obzira.

Pula, mjeseca julijsa 1913.

Uprava „Naše Sloga“.

Godišnji izvještaj Družbi- nih škola u Puli.

Školska godina 1912.—1913. završena je u svim Družbinim školama dne 15. julijsa svečanom zahvalnicom u crkvi Majke Božje u Šijani, uz prislužu c. kr. kotarskog školskog nadzornika g. Barbalića, djece predvodjene učiteljicom, te mnogobrojnog naroda, tako, da je crkva bila upravo dubkom puna. Iza crkvene svečanosti razdijeljene su svjedočbe, a zatim se djeца veselo razidjelo na dvomjesečno odmaranje.

Važniji dogodjaji tokom školske godine bili su ovi: Dne 16. sept. 1912. početak škole uz obitajnu crkvenu svečanost. Po čelikom mjeseca studenoga inspirirao je školu veleuč. g. prof. Vjekoslav Spinčić, predsjednik Družbe. Novoimenovan c. k. kotarski školski nadzornik g. Barbalić više puta je obatao sve škole. Preko godine djece su se tri puta ispojavljala i pričestila, a neka su primila i sv. Krizmu. I ove godine priredila su djece obilježuju „Božićnicu“, a na 15. lipnja drugu zabavu. Obje su uspjeli veoma lijepo, na obće zadovoljstvo mnogobrojnih učesnika. I na zabilježio Narodnog Blagdana sudjelovala su djece skladnim pjevanjem. Bila su priredjena i dva izleta: jedan u Posomer, a drugi, sa starjom djecom na izložbu u Pazin. Zdravje djece bilo je u obće veoma povoljno. Veleuč. g. dr. H. Martinz pregledao im je oči i cijelo bođanje. Od 1. junija bila je u družbinim školama uvedena samo dopodnevna obuka. Koncem školske godine bila je priredjena u Čitaonici izložba ženskih ručnih radnja, koje su izradile marno učenice pod vještlim vodstvom vrednih naših učiteljica. Sama izložba imala je prekrasan pogled i svak se je divio ljestviti i savršenošći pojedinih radnja, koje su najbolje pokazivale, koliko

se može postići marljivošću i dobrom vođnjom.

Ove godine bilježimo jedan veliki napredak u našem školstvu, t. j. otvorenje dviju novih škola (na Kastanjeru i Verudi) i sistemizaciju mjeseta posebnog vjerodajatelja za družbine škole, tako da do sada imamo pet škola sa 11 razreda i jednom usporednicom, a 13 učiteljih sile, uključiv ovom i vjerouditelja.

Broj djece i napredak u pojedinih školama bila je sledeća:

Trorazredna muška škola Šijana: Broj djece 238, ocjenjenih 225, neocjenjenih 11, promaknutih s odlikom 84, prvim redom 187, skupa 171; nepromaknutih 54. Postotak uspješnih 78 po sto, neuspješnih 24 po sto.

Trorazredna ženska škola Šijana: Broj 179, ocjenjenih 172, neocjenjenih 7, promaknutih odlikom 28, prvim redom 10%, skupa 136, nepromaknutih 37. Postotak uspješnih 78 po sto, neuspješnih 22 po sto.

Dvorazredna mješovita škola Kastropola: Broj djece 96, ocjenjenih 93, neocjenjenih 3, promaknutih odlikom 16, prvim redom 67, ukupno 88, nepromaknutih 10. Postotak uspješnih 89 po sto, neuspješnih 11 po sto.

Dvorazredna mješovita škola u usporednicom Kastanjer: Broj djece 165, ocjenjenih 158, neocjenjenih 7, promaknutih odlikom 84, prvim redom 65, skupa 129, nepromaknutih 29. Postotak uspješnih 82 po sto, neuspješnih 18 po sto.

Jednorazredna mješovita škola Veruda: Broj djece 54, ocjenjenih 48, neocjenjenih 6, promaknutih odlikom 8, prvim redom 28, skupa 38, nepromaknutih 12. Postotak uspješnih 75 po sto, neuspješnih 25 po sto.

Kako se vidi, napredak je uobće dobar, a u nekim školama dapaće izvrstan. To nam je najboljim jamstvom uspjeha naših škola i za budućnost.

Sveukupni broj djece, koja su pohađala ove godine Družbine škole, na koncu školske godine iznosi 730. Lepi je to broj ali bi morao i mogeo biti barem dvaput toliki, kad ne bi mnogi i mnogi hrvatski roditelji svojom djeecom punili tudjinske škole. Neki se izgovaraju, da u družbinu školama nema mjesto, jer da su i onako prepune. Istina je to, i mi se veselimo toj istini, jer dokazuju, da je u Puli velik broj našega pomilaka — učenice naše. Međutim Družba nastoji, u koliko joj sredstva dopuštaju, da zadovoljava našim školskim potrebljama. Eto, ove godine doblemo dvije nove škole, a za slijedeću godinu idemo jedan veliki korak napred: otvoriti će se nova dvorazrednica u Velom Vrhu, škola na Kastanjeru proljetit će se na četverazrednicu, a ona u Verudi na dvorazrednicu. Sada tek do naših ljudi stoji, da svojom djecom napune sve te školske zgrade. Mi ne čemo, kao naši predstavnici, da u našim školama raznaruđujemo ludju dječecu; mi tek tražimo, da naše djece idu u naše škole. I sramota će biti našim ljudima, ako broj djece u hrvatskim školama ulijedće godine ne pređe 1000. Dani i mjeseca upisivanja za dođetušku školsku godinu bit će na vrijeme

objavljeni, a međutim očekujemo od svih hrvatskih roditelja, koji imaju djece za školu, da iste upisu u narodne škole.

Sastanak pouzdanika Politickoga

Društva u Roču.

I sama narav bila je s nama dne 23. ovoga mjeseca, kad se posle podne obdržao sastanak pouzdanika Politickoga Društva iz mjesene občine Roč u Roču. Noć prije i skoro cijelo ono jutro je kisilo, te smo se bojali, da će nam nevrije sve pokvariti, a kad tamo, još prije podne ograncalo Žarko sunce a paša kisa ohladila je zrak, te polila ceste, tako da je bilo baš ugodno hoditi, to se mnogobrojni narod odazvao pozivu Politickoga Društva i pohrlio na sastanak u gostionu I. Martina u Roču.

Sastanku je predsjedao predsjednik Politickog društva g. dr. D. Trinajstić. Sastanku su prisustvovali i narodni zastupnici Fran Flego, I. Sancin, župnici Razicka i Flego, te više učitelja. Više svećenika se ispričalo, jer su bili zaokupljeni izdobračnim svećeničkim sastankom u Erdu (Plomin).

Sastanak je tekao u najboljem redu. Predsjednik je proglašio narodu svrhu Politickoga Društva, osobito svrhu zadnjeg pokrata. Bario se narodnim zastupstvom u Beču i u pokrajini. Osvrnuo se obiširno na dogadjaje zadnjih godina, kad je talijansko nasilje prveršilo svaku mjeru, te se svi hrvatsko-slovenski zem. zastupnici moraju držati gesta: sve za obraz a obraz ni zašto.

Ljepo je po punku govorio, nar. zastupnik Fran Flego. U dugom govoru, popravljeno slijem humorom, dotaknouo se našeg Flega i narodnih manj, osobito manje prekomjernoga pića, što je uzrok mnogo naše nevolje, ne samo pojedincu, nego narodu u obče. Govorio je Flego o našem narodnom bitu. Mi govorimo hrvatski jezik, te smo radi toga Hrvati, i s našim hrvatskim moramo se ponositi. Svaki se najzadnji talijanski peklija ponosi sa talijanstvom, nemojmo dakle ni mi zatajivati što je naše. Tumacio je narodu moć organizacije i kako svaki može lako postati član Politickoga Društva, jer nije baš teško odkinuti dvie krune na godinu, kad dobro znamo, koliko se hiljadu potroši na nepotrebne stvari, kao na prekomjerno piće, na duhan itd.

Narodni zastupnik Sancin izjavio je o radu zem. zastupnika i o dugom nesazivu sabora te o prilikama u kulturnom vjeću. Gosp. Maljavac, obč. tajnik predložio je na glasovanje razne rezolucije, jednake onima, prihvaćenim na sastanku, dne 10. 7. u Buzetu.

Govorili su još župnik iz Roča veleuč. g. Ružić, preporučujući svima, da ponovo sljede napulje i nauke, koje su čuli, te nek se svi odusjevljeno primu narodnoga posla. G. A. Belanić izrekao je nadu u bolju našu budućnost, dok nam bude naš narodni kras — naše seljakovo čim bolje gospodarski jako i duševno zdravo.

Slijedio je predlog pouzdanika u pouzdanicko vjeće, te se tom prilikom izmijenilo više misli i povela rasprava o raznim pitanjima.

Nakon toga je predsjednik Politickoga Društva zaključio ovaj u istinu lijepo ispoljili sastanak.

Red je sada na našim ljudima u Roču, da njeguju posijano sjeme, neka ono urodi dobrim plodom.

Novi rat na Balkanu.

Pula, 30. julijsa 1913.

Sa ratista nema više krvavih vesti o sukobima, tek dolazi još da malin okružja između Grka i Bugara. Na ostalim bojištima nastale jo primirje.

Mirovni delegati su oduptovali u Buktarsku, gdje će se voditi pregovori o miru, koji su započeli danas. Ime velike nade, da će mir biti sklopljen još ovaj tjedan. Srbski vahijeti biti će prihvativi za Bugarsku, jedino bi zahtjev ratne odštete mogao naći na odpor. Srbi će pri mirovnim pregovorima zahtijevati od Bugara, da se ispunje ovi uvjeti: da se Srbiji prepuste sva područja što ih je srpska vojska zaposjela u zadnjem ratu. Osim toga da se provede regulacija stare srpske međe i da Bugarska platit retnu odštetu.

Gledje grčkih zahtjeva se govori, da će biti teški i da je grčki ministar predsjednik Venizelos izjavio, da se Grčka ne može određi Kavale. Točno uvjeti mira počinje će srpski i grčki delegati na sutrašnjoj konferenciji.

Bugarska sloji na stanovistu, da bi buktarski dogovori imali provizorni znacaj, a da postanu pravomoći tekonda, ako je potvrdi Europa. Bugarski delegati zaustupat će takodjer mnjenje, da o onim točkama, o kojima ne bude postignut sporazum, neka razsudi Europa.

U ovom sporu igra do sada veliku ulogu Rumunjska. Koliko se može do sada progledati, postupak Rumunske je do sada postavljen i pravedan, jer hoće da se sklopi pravedan mir za svih.

Turska je bila u svom napredovanju bez odpora sa strane Bugarske prodrla preko stara bugarske medje. Ali je brzo uvidila osbiljnost i pogibelj tog koraka, pak je brzo povukla svoje čete iz Bugarske. Razumije se po sebi, da Turci, po starom običaju, kudagod prolaze unistuju sva ognjem i mačem, koljue nemilosrdno krčansku raju, starce i dječec. Uz sve opomene Europe Turska neće da zapusti Drinopolje i krajeve u Makedoniji. Europa jedna nema valjda moći, da turskog divljaka istjera iz krajeva, koje su joj balkanski saveznici uzeli, niti ugleda da prisili Turku da postuje londonski mir. Europa o tome komodno drži konferencije. No da učini i Turskom, a dotele Turcima objava i moći krčansku sirotinju. Tako se Europa do danas još nije odlučila na odbranu korak proti Turškoj. Europejski diplomatii spremaju se tekar da sastave notu, u kojoj će pozvati Turku da poruči

svoju vojsku iz Makedonije do izljeđenja nekakvu svjedočbu o tom, koju je na Enos-Midijski, naije i granice koju je odredio Londonski mir. Ako Turska i na tu notu ostane gluba, onda će europski diplomat i opet vječati što će učiniti proti Turskoj. Pa da će ih Turska slusati!

No s druge strane dolazi utjeljiva vjesť, da će Rumunjska istjerati Turke iz Drijopolja i Makedonije sa silom, ako se Turska ne makne još na vreme. Dapaće se balkanske države groze, da će zaustaviti Carigrad i Turcima sasmu otjerati iz Europe, ako ga budu primorani sa vojnim tjerati iz Makedonije. To bi bi bilo naj-pametnije, da se tako barem jedan vječni kamen smutno uloži iz Europe.

Tako je položaj na Balkanu još uvek nejasan i danas se još ne može uz tolika prijašnja iznenadjenja preći, što može nastati iz sklopljenoga mira.

Nadajmo se ipak, da neće balkanske države srtati iz jedne pustolovine u drugu te će se opametiti i učvrstiti trajan mir za uređenje i rehabilitiranje svoje izgubljene snage. A silna žrtva i zahtijevaju, da trajni mir povrati nastale ate.

Interpelacija

zastupnika Matka Mandića i drugova na Njeg. Preuzvišenost gosp. ministra bogaštva i nastave i na Njeg. Preuzvišenost gosp. ministra za poljodjelstvo.

Pokrajina Istra je, kako je poznato, skoro izključivo poljodjelska zemlja. U gradicima imade doduše nešto trgovine i obrti ali se oskoro pučanstvo, a i ono mnogih gradica bavi se većinom samo poljodjelstvom. Za dobro uspostavljanje poljodjelstva hoće se, kako je opt poznato do statan broj domaće životinje t. j. volova, konja, svinja, ovaca itd. i to djelomiće radi gnoja a djelomiće radi različitih poljodjelskih radnja. Hoće se dakle umnog i ustrajnog marvogojstva, koje je glavnog polugom svim korom granam poljodjelstva.

Racionalnog marvogojstva ne može pako biti tamo, gdje ne ima osim ostalog i dostaog broja živinara ili živinolješnika, kojim se može poljodjelje bez izvanrednih troškova u svakoj potrebi za pomoći uteći. To vredi osobito za pokrajinu Istru, gdje vladaju na žalost skoro čitavu godinu u jednom ili drugom kolaru kućne bolesti, na jednoj ili drugoj vrati domaće životinje. Domaći poko živinara, koji bi temeljito poznavali žemlju i narod, nje-gove zle i dobre strane, njegovu čud, napose njegovu jezik, ima tamo veoma malo. Skoro svi živinari u našoj pokrajini kod sredinje vlade u Trstu i kod zemaljskog odbora u Poreču, kod c. k. kotsarskih poslavstava, jesu ogromno većini stanovništva Istre i to poljodjelskog stanovništva, po rodu, jeziku i čuvatu ludji.

Za visokoškolce iz Istre, koji se posvećuju živinarskoj struci, ustrojila je c. k. vlada 4 stipendije. Među ostalim uvjetima, koje se traži u odnosnom natjecaju za te stipendije, zahtijeva se od molitve, da poznade u govoru i pismu oba zemaljska jezika, t. j. hrvatski ili slovenski i talijanski jezik. Ovi tiki stipendije za živinarske učenike ne uživa sada ni jedan Hrvat ili Slovenac Istri ni jednu, već je uživaju sami Talijani, premda ne poznaju zemaljskih jezika. Ovim bijaše dostašna protekcija kojeg državnog ili zemaljskog zastupnika talijanske narodnosti ili koje visoko položene osobe iz Primorja ili u najboljem slučaju kakva lako stecena svjedočba talijanske realne gimnazije u Pazinu odnošno očitovanje kojeg profesora, o tobožnjem znanju hrvatskog ili slovenskog jezika dočinio molitve.

Ore godine bijaše takodje raspisana jedna stipendija za kandidate živinarske nauke iz Istre. Između molitve bio je jedan Slovenac i jedan Talijan iz Pala. Prvi sirovack poznaje temeljito oba zemaljska jezika, dokim ik ne poznaje Talijan, što je i sam priznao, premda ima

Pogled po Primorju Puljsko-Rodinski kof.

„Grkovićeva ulica“ u Osiku. Na Šem Cetvrtogodišnjem predplatniku u Šem Žemljaku, gospodinu Mati Grkoviću, umirovljenom kr. gimnazijalom ravnatelju i bivšem kr. Žem. Školskom nadzorniku, izkazao je grad Osiek putem svoga zastupnika osobitu podstat, prozvanih jednu od glavnih osječkih ulica „Grkovićevom ulicom“.

Gosp. Mate Grković rodom je iz Vrbnika na otoku Krku. Ravnajući preko četvrti veka kraljevskom velikom gimnazijom u Osiku i obnašajući dugo vremeno čest osječkog gradskog zastupnika, stekao si je naš vredni žemljak velikih zasluga za grad Osiek i prosvjetu cijelog žamoinjeg kraja. Gosp. Mate Grković obitava već dvadesetak godina sa svojom porodicom u Zagrebu, te i u svojoj visokoj starosti osobito živim interesom prati herojsku borbu hrvatskoga naroda u Istri, kome je mladost svojoj bio jednou od prvih buditelja. Našem Žemljaku najdražnije čestitamo na tom riedkom odlikovanju!

Poseban vlasti iz Pala u Postojnici. Dne 3. augusta t. g. biti će u postojnskoj Jami (spilji) velika pučka zabava. Tom prilikom odlazi iz Pala u Postojnu posebni vlasti, koji će voziti uz pol. člane. Te vlasti stali će na svim postajama do Divača, kao i redoviti osobni vlastovi. Odjazak iz Pala u 8:28 s. u jutro, dotazak u Divaču o podne, gdje će se objedovati, a dotazak u Postojnu u 8:40 s. po p. Odjazak iz Postojne u 8:50 s. večer.

Mrale kralj Prolog ponjedjeljka obolio je opasno, dr. Srećko Agostini, 24 godine neprekidno liečnik bolesničkih blagajna, ne sin, ne rodjak, ne prijatelj, ne stovatelj tih obline. Oko podne, kad je najradi posja vrućina, upalio mu se tako monak, da su mu morali staviti mrazle krpe na glavu, što radi opreza čine sada svaki dan, jer mu je glava odvise usijana i da mu se odvise ne upali. Jadrnik je odlazi ovih dana odvise slije, ulijadan i kulturan. — Urok bolesti treba tražiti u odvise velikom učenju, prevelikoj kulturi (razumije se: talijanskoj) i dubokom liječničkom znanju. Zato su se za njime, kao učenom liečniku uvek jaglimo samo bolestične blagajne, te nije imao prilike obilaziti avionom trbuhom za kruhom, čime je osobito talijanskem pučanstvu omogućio uživati blagoslovljene plodove tog vršnjog i učenog liečnika. Sekret je vi hrvatski liečnici: Carlatani, količar! Zato dr. Srećko Agostini, 24 godine neprekidno liečnik bolesničkih bla-

gajna* itd. itd., posvećuje svoje umne sposobnosti i veliko liječničko znanje samo slavenskom pučanstvu, koje mu za udarje rado puni njegov tobolac, te bismo vrlo žalili, kad bi se slavensko pučanstvo otrešlo tog učenog liječnika, koji Slavenima preporuča da pitate sintare i kopac za liječniku. Do toga je dr. Srećko došao valjda velikim učenjem i napornim istraživanjem i svojom dvostrušegodišnjom hiperkulturnom. Pa da to nije ljubav i skrb do slavenskih bolesta!

Natječaj za Šintara. Kod jedne bolestične blagajne otvoren je natječaj za Šintara. Isti mora biti akademski naobražen po talijanskoj dvostrušegodišnjoj kulturi i osobito vješt u baratanju konopcem. Vidi pobliže oglas u „Gornjelu“!

Hrvatska Čitaonica u Premanturi pri-ređuje dne 10. augusta t. g. zabavu sa predstavom. Potanji raspored javit ćemo u narednom broju.

Iz Premanture. Ulovila ga grozница, sav se tresla. Nema više skara da strži po miloj volji, pa u svojoj ljudini hvata se pera i papira te prosvjeduje „energičnamente“ već po stoti uut. Ali dà; ne koristi.

Danas je ovdje na sjednici, sutra se već zuri u Pulu, pa u Poreč i svagđje se čuje viza: „Io protesto energicamente“. Sve ne pomaže; skare ne može da dobije.

Izaberi drugi put; i evo najednom u puljskom emociju članak pod naslovom „Un amministratore modello“. Koliko je zlобe u tom članku izgao, možemo poj-miti samo mi, koji dobro poznajemo pri-klic ovoga ača i stanje našo administracije i . . . karakter dopisnika.

Iza kako je u upravnom vjeću vedina zastupnika Hrvata, bio je u pogljebi lijeći premanturski zvonik, da ga pandže mačaka ne raznesu; bila je u pogljebi škola, da se ne aruši u gromaču pod težinom hrvatskoga nadpisa; bio je u pogljebi don Mattlich „egregia o distinția persona . . . che seppa guadagnarsi la stima generale e le simpatie non solo dai promontoresi ma della cittadinanza di Pola e di quelle città vicine“. Dalje je u pogljebi novac občine Premantura, da ga ne bi tukogod proždro bez dopisnika.

Iza kako je većina hrvatska u upravnom vjeću, mnogo straha morao je da pretrpi vrt tiora Tonina, bojeti se, da mu običnici dud ne uzme energiju, koju je primio od svog gospodara.

A stara naša slavenska lipa! Sva je već posjedila, te se još i rana trese od bojažni, da ju nemilosrdna hrvatska većina na predlog Tonina ne bací sa njezino kamenitoga prijestolja, kao da je ona tučna kriva, što ljudi ne će da sa nje kupu cvjet za čaj. Sve, sve trpi i teško osjeća hrvatsku vedinu u premanturskoj administraciji, ali više nego li zvonik, dud i lipa osjeća je naš „gudalo“.

Dopisnik „Gornjela“ vali, da na ovoj običnici vlasti veliki nerед, uslijed kojega se čovjek nikako ne može snati, a čime se i mi djelomiće slatemo, jer bi morala i ta hrvatska većina već jednom uvidjeti, da je nužno, da se nabavi jedna željerna kolutija, koja će se na dopisnika „Gornjela“ skoro morati navući.

Sekelske slavljive u Medulinu. U nedjelju 27. t. m. slavio je medulinški „Hrvatski Sokol“ svoj prvi javni nastup kao Sokol te se može zaista ponositi sa polučenim uspjehom.

Već prije podne, za crkvenog obroda, pokazalo se je uz Sokolsku glazbu 40 sokola i sokolica, koji su baš zadivili mnogobrojni svjet, stono je kao svake godine dočrilo na „Jakoviju“ u Medulin. Ali pravo slavlje bilo je tekdar poslijepodne na gumnu u „Dalmiju“, u sjeni starih ulica, na zelenoj travi. Sokolska je glazba najprije, oblačav mješto, išla na more po braču Premanturice, kojih se dovelo preko stotine sa tamburaškim izborom. Kad je povorka stigla na mjesto

zabave, bilo se tamo sakupilo već mnoštvo svjjetla, domaćega i nadoslog iz okolišnih mješta, naročito iz Ližnjana, Pomera, Pule, Altire i Šišana. Vježbe sokola pod vodstvom vodje brata Jure Kirca bile su izvršene sa zamjernom točnošću, u divnom skladu; te smo se svi čudili, kako su ti mladići mogli dotjerati do onolike savršenosti u vježbanju. Ali eto dokaza, da dobra volja i požrtvovnost znade svaldati sve zapriče!

Takodje vježbe pomladka (26. djetaka) pod vodstvom brata Josipa Kirca, zadivile su mnoštvo gledalaca, te se je mnogo odjilo orosilo od milinje, gledajući onu krasnu kitu nadobudne mladeži, kako uredno i skladno izvrđava svoje vježbe.

Svet je uživao i često davao oduša svojim čuvtvima burnim pjeskanjem i odobravanjem. Glazba je pratila vježbe i svirala inače, a premanturski tamburaši odigrali su takodje nekjoliko komada. Uz duševno uživanje odbor je poskrpio takodje za tjelesno, te je prigodna gostiona daval u svakojakome okrpe. Šaljiva tombola te izbor krasotica doprinjeli su takodjer u dobroj mjeri živahnosti zabave.

Sve u jedno složiv, mora se reći: baš divno!

Na odboru je, da u Medulinu bude više takvih i sličnih zabava, koje učvršćuju duh i tlole te podizu narodni ponos.

Darovci ka Narodni blagdan. Nadalje primisimo K 70/70, koju svetu sakopile u Barbani prigodom Narodnog blagdana. Iz običnog iskaza prisnolike razabljemo da je doprinjelo za Držbu u lepom broju ne samo pučanstvo grada Barbana nego i okolna mješta. Živilji rodoljubni darovatelji!

Pazinski kofar

Iz Pičančine. Željno sam očekivao svaki dioj dne „Nate Sloge“ misleć, da će se koji stogod oglasti i opisat proslavu Narodnog blagdana kod nas, buduđ to nitko učinio nije — hoću to objaviti, da ne bi svjet dijeljen naše mije Istra mislio, da narod Pičanski spava duboki san, već da vide, da se i ovdje budu narodna svjet. Na dan sv. Cirila i Metoda odsiljena je kod sv. Katarine služba Božja, kojoj je prisutvala skolska mladež sa svojim učiteljem a bio je i ilepi broj našega naroda, što je časno i hvale vrijedno. U vječer palio se kresove po cijelo Pičansčini u slavu svete braće Cirila i Metoda.

Slijedeći dan već za rana skupilo se domaćeg i susjednog naroda toliko, da ga nije dugo vremena bilo toliko kod sv. Katarine, da taj narod, koji je željen nauke i poduke, čuje koju o našim sv. apostolima i o uzorima vjerskim i narodnim. Uz domaćeg g. učitelja prisutvalo je sv. misli i veli nadučitelj Pičanski g. Zidaric Vinko. Gosp. kapelan Žiguli ocrtao nam lepim rječima život i djelovanje sv. braće za prosljenje sv. vjere među Slavenima a napose među našim narodom, prepričav svima, da po njihovom primjeru ostanemo vjerni Bogu i narodu. Na to g. Zidaric prozbori narodu o sv. braći obziru na našu prezlaženu Držbu. Zasto je ustanovljena i kako živi jedino o našem narodnom darovima. Postavljaju škole u ona naša mješta, gdje bi naši dušmanii hijeli odharoditi naš narod i stvoriti janjičare. Predocuje narodu, kakav dobitak ima Držba od raznih proizvoda kao žigice, cig. papira itd. Toplo preporuči svim i svakomu, neka rabe samo naše žigice i ostalo, jer time doprinajaju dar domu na oltar. G. učitelj Dukic preporuči prisutnim knjižicu narodni blagdan* a onda se bez nagovaranja dragovoljnog sakupila sveta od K 91/50 h što je doduse malena sveta ali za naše prilike doista ilepa — a uz to — početak je!

Porečki kofar

Iz Lovrečice. (Jos od Umaskog mardarinata.) Ovdješnje „Zabavuo Društvo Sloga“, mislio je due 6. t. mj. obdržavati zabavu s plesom u korist Družbe. Zabava imala se obdržavati u Babićima u dvorcu g. Augustina Babića. Istoča dana imala se obdržavati konstituirajuća skupština Legine podružnice u Lovrečici.

U subotu dne 5. t. mj. dobi „Zabavno Društvo Sloga“ dekret od občine Umag, kojim nam dekretom famozni Manzutto „per viste di ordine pubblico“ zabranjuje obdržavanje zabave s plesom. Odmah smo poslali jednog društvenog odbornika na kolarske poglavarstvo u Poreč, da tamo protestira. Lijepo je nas čovjek pošao u Poreč, ljepše se povratio, naravno ne opravivši ništa. Sve u ime javnog mira! Ta javni bi mir i red bili sigurniji, da je sam. Manzutti dozvolio i nama obdržavanje zabave, tim više, što bi se nasa zabava obdržavala u Babićima, druga u Lovrečici. Jedna stranica bila bi u Babićima, a druga u Lovrečici, jedna daleko od druge! Čujte sada ovu!

Famozni Manzutto brani nama obdržavanje zabave „per viste di ordine pubblico“, koji je razlog neosnovan, dok občinskoj glazbi iz Umaga dozvoljava da prolazi izazivajući i vrednjajući narodni osjećaj kroz čisto hrvatska mjeseta, kao što je sv. Ivan, Kršćina. Občinskoj (talijanskoj) glazbi dozvoljava obhod po hrvatskim mjestima, da plaćena fukra za nje urliće i galami svakojako prostote i uvrijeđe na hrvatski narod i njegova svetinje. To se sve zbiva u ime Manzutovog mira i reda, jer je napereno proti našemu narodu, a c. k. politička oblast u Poreču sankcionira te loptovske odredbe umazkog mandarina. Zar moraju ljudi mimo slušati, da se u Sv. Ivanu viče „merda per i Croati“.

Svima je jasno, da Manzutto nije ni najmanje stalo do javnoga mira i reda, već je njemu stalo da zaprijeti hrvatsku zabavu, koja se je imala obdržavati u korist Družbe. Ali jasno to nije političkoj oblasti u Poreču, zato i čini Manzutto svu ta nasilja i nedjela proti našemu narodu. Mi ne znamo više, da li obstoje još više oblasti, ili je Manzutto sam vladar? Tu smo kao u Italiji. Nijima je slobodno pjevali razne irendentaličke pjesme i javno vikati: „Viva Istria Italiana colla Italia“, Viva Italia“ i slično, dok se nama brani i svaka najnedužnija zabava, dok se nama brani i svaka najveština narodne trobojnica na putku skoli, sve to u ime javnog mira! Već i proti sejlik kate, da smo kao u Italiji i da u Poreču sjedi talijanski prefetto a ne austrijski k. k. Bezirks-hauptmann! Stoga pitamo, gdje su i za nas više oblasti, gdje je za nas c. k. poglavarstvo, gdje je c. k. namještajstvo? Kada će austrijske oblasti ustati na obranu svojih hrvatskih državljana, da već jednom stanu na put tim talijanskim skandalima i bezramnostima? Tu se više ne da podnosi talijanskog zuluma, a kad se prelijije prepuna gorka čaša, moglo bi i slabo svrđiti. U narodu vrije, kako vrije, a nije ni čudo, jer njegovo hrvatsko srce kuca za svoju habsburšku dinastiju, te neće dopustiti, da se ovi diešovi odigrav našem caru i kralju, o čemu rade naši Talijani javno i tajno.

Pozivljemo više oblasti, da odmah učine kraj tim skandalima, progonstvima i protuzakonitostima, koji se zbijaju u našim narodom.

Upozorujemo i naše zastupnike na nešnosno i očajno stanje našega naroda u ovim stranama!

Naredni blagdan u Fuskulinu kod Poreča. Kako po svim selima Širok Istre, tako se i kod nas proslavio narodni blagdan sv. apostola Cirila i Metoda.

U oči toga dana veselo slavljenje zvono navješčivalo je sutrašnji blagdan. Na

sam dan vijale su se po kućama narodne zastave. U 10 sati bila je svećana misa, koju je odjedavao naš mještani župe-upravitelj uz sudjelovanje naših seoskih pjevača, koji skladno uz pratnju harmonija odjjevaju figuratnu misu „Barocci“ uvježbano od našeg pastira.

Prisustvovalo je sv. misi mnogo naroda i svih školskih djeca uz pratnju svoje učiteljice. Iza evandjelja protumačio je naš župe-upravitelj narodu znamenito blagdano i ocrtao život sv. braće. Iza misice odjjevaju školska djeca jednu pjeamu u čest ss. slavjanskih apostola.

Oko 8 sati po podne sakupio se ljeplji broj župljana, pa su sa našim malisima najvećim veseljem i zadovoljstvom odlili iz Fuskulina, da posjeti svoju zapuštenu braću u susjednim selima: Valkarin, Musalječ i Vrvara. Na veler se svi veseli i zadovoljni vratismu kući da zapalimo kriseove i time pozdravimo i daljnju našu braću, te joj naznanimo, da nas ima čuk i na zapadnoj obali Jadranskog mora, na vratima našeg dušmanina.

Osim moralnog užitka nije zaostalo ni materijalnog dobra, jer se je tom prilikom sakupilo ljepli darak za našu Družbu. Zavidnou poštovnošću i ljubavlju sakupljeno učenik Matko Jurković između školske djece K 20-17. Velikim odusjevljenjem razprodali su nekoj učenicici Družbine škole 110 knjižica „Narodni blagdan“. Nasu učiteljicu Ruta Ružić sa gdjicom Justinom Milos sakupile su po selima K 87-42.

Novac je odposlan Nar. Zajednicu u Opatiju u ukupnoj svoti od K 98-50.

Narodni blagdan u Materadi. Eto nam je već druga godina, što nam zasaja istočna zora, koja nam je sagrađila nepraznju kulu t. j. školu Družbe sv. Cirila i Metoda, koja će naše materinsko zato očuvati od tudjinske.

Pošto smo i mi sinovi te siromašne Družbe, nastojali smo, da i ove godine u Materadi dne 6. o. mj. proslavimo našu narodni blagdan sv. Cirila i Metoda, koju imena nosi naša vredna Družba.

Istoč dana uvere se Jurečani vijala se na prozoru škole naša hrv. trobojnica, koja nas je čio dan opomjajala na ukrađenu nam i još ne povraćenu hrv. trobojnici od naših par renegata. U 8 i pol sati bila je služba božja, kojoj su prisluškivala djece Družbine škole sa svojim učiteljem i učiteljicom, te još nekoliko naših ovađasnih narodnjaka.

Istoč dana posle podne krenula su djece sa svojim učiteljem i učiteljicom u pratinji našeg narodnjaka I. K. iz Materade u Kastel, da sproveđu narodni blagdan u što ljepej zabavi i veselju sa svojim sudrugovima, koji polaze Družbinu školu rečenog mjeseta. Na povratak iz Kastela pjevala su djece vesele pjesme; te prije nego što su dosegle avojoj kući, vidjeli su, kako njihovi slikeoci i braća pjevajući narodne pjesme pale kriesove na čest i slavu sv. Cirila i Metoda.

Slijedeći dan iz evandjelja držao nam je naš župe-upravitelj vel. g. Vranjac krasan prigodni govor o radu sv. braće, te uobičao s ciljometodskoj ideji za ujedinjenje svih Slavena u kat. crkvi.

Niz toliko godina, što obстоje naše crkvice, ipak se našao jedan svećenik, koji nam je protumačio prvi put u našoj sv. braći, te možemo kazati, da smo tek sada upoznali, što su bili naši sv. braća; ne trgovci, koji su putovali po svistu trgujući robom od mjeseta do mjeseta, kako su nam to znali više puta pripovedati naši narodni neprijatelji i već apostoli slaveni crkve, slijed red božje u našem sastanku jerku.

Na osminu sv. braće priredilo je naše omjadinsko oruštvo „Hrv. Zvjezd“ u korist naše Družbe zabavnicu. Neoplaivo je veselje i skladnost vladalo za vremena naše sve tamo do 12 i pol sati, tako da nije trebalo ni sandarma niti policije.

Predsjednik omjadinskog društva zabavljao nas kratkim govorom: što je Družba i koji je ojezin rad? Čisti dobitak zabave jest K 41-63. Otvorio se dvije skrabice, u kojima se našlo K 7, a djeca Družbine škole dala su što za učila, a što na dar svega K 14-46.

Raspredjalo se ovdješnjoj mladeži 50 knjižica „Narodni blagdan“ poslane od Narodne Zajednice*.

Cjelokupna svota od K 86-09 posljana je našoj Nar. Zajednici u Opatiju. Živili Materaćani! Ne bojte se lažnjivih Talijana

Koparski kofar

Veli Miun. U nedjelju dne 8. augusta t. g. biti će glavna skupština podružnice Družbe na otvorenom. Početak u 4 sata po podne. Pozivaju se prijatelji Družbe i svi rodoljubi, da dodju na tu skupštinu.

Franić i Jurina

Jur. Dobr dan, Frane!

Fr. Bon giorno!

Jur. Ca si već pozabil govorit po slavinku, da govoris; bon giorno?

Fr. Mi no xa slavo, mi xe talian de Lovrečica.

Jur. Ben, kad si taljan, reci mi, kako govaža kalabreška braka u Lovrečici?

Fr. Tutto ben! Noi gavemo la podostaria, i siori, e adesso gavaremos anche la „Legge Passionale“.

Fr. Povidaj mi malo, kako je bilo onaj put, kad ste bili vi kapurioni na onoj seduti u Poreču?

Fr. Tutto bel. Avavimo isti i piti quanto che volevimo e put lamo i natrag, tutto za nis. Ga pagà tutto i siori.

Fr. A kako to, da su vam sve sijori platili.

Fr. Putito! A mi i me da de tutto anche hori i me da, solo che zigò per la patria!

Fr. Ma de se i sijorima jedanput osutili ti kepi!

Fr. Mai più! Fine che avemo noi quella casua forte che xe a Umago, mai più no se farà osutili le scarcelle dei siori.

Fr. Znamo, znamo, da ste manjoni, ma to vam po malo kalati krila.

Fr. No, no, caro mio Jure, no ne farà kalati le krila così presto! Cossa no ti ga visto nedjili prid crikom come che zigava nostro Gigantorio, a? Quel xe proprio un muž-cardin. Fio mio, mi ga passà tutta la Calabria, e fra tutti i giovanotti calabresi non go visto un compagno come che xe el Gigantorio.

Fr. E ni teiba ne, da mi to povidaš, znamo mi i brez tebe, da je on jedan veliki, veliki Kalabrez.

Fr. Si, si, fio mio, compagno Calabrese non ti ga visto.

Fr. A reci, Frane moj, kako je pasa naš socialista u Tratu?

Fr. E fio mio, bisogna dir la verità, la ei ga cispà coppe.

Fr. Britan star, a da su mu goti rekli?

Fr. I lo ga domandù: „Chi ve ga manda?“ E lu ga ditto: „Mi xe manda dei komunisti!“ E lori i ghe ga ditto: „Vu se conturbator de San Lorenzo, poco me sta de cauzar ve in buxo!“

Cosi i ghe ga ditto, e el povero vecio el ga fatto stisnuti el rep fra le gambe, e l' se la ga moč!

Jur. Ka takada! Ki pod drugim jamu kopa sam u nju pade! Dobro mu stoji! Če se ben navaditi pameti!

Fr. Lu xe bon omo e tutto, ma el ga lingva come la krava el rep!

Jur. Bržni vi, po svudu dobivate takade, ma anke imaju pravo, da vas takavaju. Bi te htili biti Talijani, a ne znate njanke govoriti talijanski. Za koga vranice pak držite sa sijorima?

Fr. I siori i ne da de tutto! Chi ne dard ze no ne da i siori.

Jur. Sijori će vam pojistiti anke puntine, ke imate na postolih. Ma reci, ca vam daju ti sijori?

Fr. Fio mio, da tutto i ne dà. Adesso i ne ga ditto a Umago che i ne farà anche el molo a Lovrečica.

Jur. Dosta, dosta, finimo ju! Sad komat vidim, da si sturlav kaj tovar!

Fr. Chi? Mi sturlav come tu tovar?

Jur. Ja, ja, moj Frane, ti i sva tvoja kompanija! Kako čes, da nam Umagizzi dudu molo? Ne znaš, da, ako bi nam učinili molo u Lovrečici, mi bismo njen uzoli više od po komercija. Oni te se zubimai i noktima tuči kontra temu, da mi dobijemo molo!

Fr. E pur i ne ga ditto che i ne fara el molo.

Jur. Oni van govore to, as vido da sto još slipi, da jos niste progledali, i-s tim van zele još bolje zaslipili, samo da držite za njihov partit i njim punite zope!

Fr. Per bacio ti ga rajon! Quando che xo cusi, cambiaremo subito la bandira.

Jur. Tako, tako, ti jo Frane moj! Mi treba da se svi složimo kontra Umagu i da sami isčemo svoje pravice.

Fr. Ces! la xe!

Jur. Za danas je Frane dosti; ja moram pojti! Zdravo! Zivio!

Fr. Zivio! Zivio!

Razne primorske pjesni

Slovensko-hrvatski katolički kongres u Ljubljani. Od 23. do 27. augusta t. g. obdržavat će se u Ljubljani slovensko-hrvatski katolički kongres. Za taj kongres, koji će biti veličanstvena i znamenita manifestacija katoličke misli hrvatskoga i slovenskoga naroda, čine se velike pripreme, kojima će biti učestnicima dana prilika da se upoznaju i se bielom Ljubljanoj i drugim kulturnim i gospodarskim stечevinama bratskog slovenskoga naroda. Službeni glavni program kongresa već je ustanovljen, iz kojeg vadimo glavne točke:

Dana 23. kolovoza, u subotu, biti će skupština katoličkoga slovenakoga narodnoga djelatva i vježbe „Orlova“. U velikoj dvorani hotela „Union“ prizedit će se izog veliki i svečani koncert u počast predložitim gostima iz slovenskih zemalja.

Dana 24. kolovoza, u nedjelju sabat će se u sedam sati u jutro društva, korporacijs i drugi učestnici sastanka na Poljanjskoj cesti blizu domobranske vojarne, za tim pred ljudskim domom na vrhu Alojzijevića, na Elizabetinu cesti i u susjednim ulicama. U osam sati u jutro dolaze sv. ovi sa stajališta na kongresni trg, gdje će se citati sv. misa u prisutnosti svih slovenskih i hrvatskih biskupa.

Sva društva pribavat će svetoj službi Božjoj korporativno sa svojim znakovima i pod svojim barjacima. Narod neka dodje u narodnim nošnjama. Poslije svete mise poklonit će se učesnici sastanka predstoj Djavici Majci Božjoj i krenut će na mjesto sastanka.

Istoga dana biti će u 10%, prije podne svečano otvorenje kongresa i sjednica će trajati do jedan sat po podne. Iza objeda pregledavat će se znamenitosti grada, a na večer u 8 sati bit će u dvoranama hotela

,Uniona“ veliki zbor uz sudjelovanje slovenskih i hrvatskih društava.

Dana 25. kolovoza u ponedjeljak imat će prije podne sekcija svoje sjednice i prosvjetne slovenske organizacije svoja izborovanja. Istoga dana prije podne biti će glavna skupština Slovenskoga kršćansko-socijalnoga saveza, a o podne svečana sjednica kongresa. Na veleri veliki koncert u dvorani hotela Union.

Dne 26. kolovoza u utorku. Toga dana priredit će se izlet u Postojnu, da si učesnici kongresa mogu pregledati ovu znamenitost slovenske zemlje. Istoga dana biti će opet sjednica sekcija kongresa, vijećanja i glavne skupštine Orlova, Jugoslavenskog strukovnog saveza, obrtnika i drugih, svečana sjednica kongresa i po tomu veliki koncert u čast gostima.

Dana 27. kolovoza u srijedu bit će prije podne sjednica sekcija, glavna skupština „Slovenske Straže“ i zaključak kongresa.

Iz Istre predavat će na kongresu dr. Matko Leginja, nar. zastupnik o Seljakom staležu: rane i ljevković, i pop Ante Pilepić kapelan u Krku o „Hrvatskom paraplovstvu“.

Odbor u Ljubljani poskrbio je također za učestnike kongresa vrlo jeftine stanovali i hrani.

Promjena na vlasti u Hrvatskoj. Glasoviti komesar Guvaj, poznat sa svoje čovjekoljubne vladavine u Hrvatskoj, napokon je dignut sa svoga mjesto. Na njegovo mjesto imenovan je kralj na predlog magjarskog ministra predsjednika nekoga mladoga barona Skerleca, koji je do sada proti komesariju u Češkoj.

■ SVOJ K SVOMU! ■

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA LAGINJA i DR.

ULICA GIULIA, 1. PULA ULICA GIULIA, 1.

prisporuča se za
tiskarske, knjigovežke
i galerijske radnje.
Solidna izradba pečata iz gume.

Imade u zalihi

čekanice i knjige za p. n. občine, crkve,
škole i odvjetnike, posuđilice i konzumne
društva, trgovачka knjige, pisanke za
škole, kas i sve pišarske i risarske
petrabilite.

Za gnojenje u jeseni

Thomasovo brašno

Marka zvezda

z. vienda

je najkorisnija i najcijenije umjetno gnojivo. Thomasovo brušno „Marka zvezda“ prizvodi obilatu žetvu svih žitarica, vinograda, livađa i pašnjaka. Radi velikog uspjeha što ga je u svim krajevima postiglo gnojenje s Thomasovim brašnom „Marka zvezda“ ovo je gnojivo neobhodno potrebito za svako gospodarstvo.

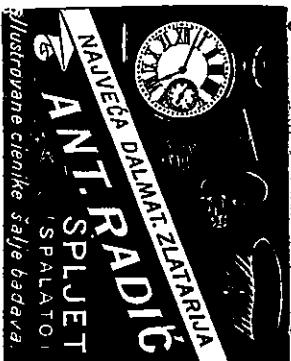
Em Thomasovog brašna nema velike štetne. Neka se zahteva izričito Thomasovo brašno „Marka zvezda“ i radi obavesti za uporabu Thomasovog brašna ili kupnju ltd. obratiti se na gospodu

Herman Tureck & Co.

Trst, via Sanită br. 8.

Treba se čuvati manjoprivednije robe!

Odlična hrvatska pjevačica. Čitamo u rimskoj „Tribuni“ od 8. o. m. br. 188 ovu vijest: „Na kr. filharmoničkoj akademiji u Rimu pol. žile je ovih dana gđica Vilma Pavačić, još vrlo mlada pjevačica sa sjajnom budućnošću, ispit s odličnim uspehom pred tehničkim povjerenstvom, koje je sastojalo od učitelja Antuna Cottogni, Ivana Sgambati i od gdje Marije Garoni, te postignula osobite časne imenovanje, odlične pjevačice u razredu pjevača“. — Gđica Vilma Pavačić je kćerka g. Frana Pavačića, vršnoga slikara i profesora na obrtnoj školi u Zagrebu, pa se od srca radujemo i čestitamo vrlo sličku na tako rijetkom odlikovanju njezine kćerke.

Steckenpferd-Liliencith-Sapun

od Bergmann & Co. Tetschen a/Elbe jest jedini sapun koji čuva kožu od sunčanih pljuga i uzdrage. Nepla, mehanički i nečušni, što se na dnevno dolazi u svakim svratama može nepotrebno dokazati.

Konad po 80 para dobiva se u svakim pakiranju, drogerijama i parfumerijama.

Može se preporučiti Bergmannova Liliencith-Sapun „Maketa“ kao litsvino sredstvo za njegovanje ruku za gospodje. Cijena u likidacu po 70 para kom. Dobiva se po svrde.

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campi Merzio br. 5 - Porečka Via Strossa 14.

Prodaja svježeg kruha
tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlinu po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrirana zadružna na ograničeno jamčenje.

Vlastita kuća (Narodni Dom)

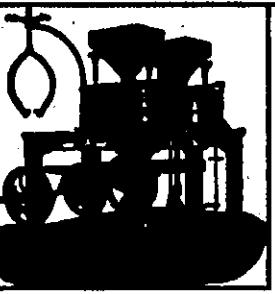
Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesecnu otplatu te prima uloške, koje ukamaće už

4 | 1 | 0 |
2 | 0 | 0 |

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

NAJBOLJI ŽITNI MLINOVNI,

čujasti strojevi, motori, gospodarski strojevi u najboljoj izradi i najljepši izradjeni, pripremci za svaku tlu.

Mnoga poduzeća po nama uređuju u prometu.

Ponude, prerađevanje na zahtjev bedava i bez poštarine od tehničke poslovnicice

EMANUEL I OSKAR KRAUS,

TRST, Via San Nicolò 2b.

Dobivaju se podpune opreme za sva obrtnička i industrijalna poduzeća.

Dopravljanje: hrvatski, slovenski, njemački i talijanski.